

רוטב בסלט תימני

ב־19 בספטמבר 1962 הודיע בדר, בשידור לאומה התימנית, על מות אביו. בדר התמנה לאימאם והבטיח לפעול לקידומה של תימן ול־קיים שלטון של שלום ושל צדק. קבוצת קצינים זוטרים בצבא תימן, אשר קשרו קשר לתפוס את השלטון מידי האימאם אחמד, החליטה לפעול נגד בדר, לחסלו ולכונן רפובליקה בתימן. ב־26 בספטמבר 1962, שבוע לאחר מות האימאם אחמד, עלו כמה טנקים על תחנת השידור ועל ארמון האימאם בעיר הבירה צנעא, ולאחר קרב תפסו כמה קושרים את השלטון, הודיעו על מותו של בדר והכריזו על הקמת הרפובליקה של תימן. אלא שבניגוד להערכתם, בדר לא נהרג תחת הריסות ארמונו. הוא חמק ממנו דרך דלת סתרים ופנה צפונה אל אזור השבטים הזיידים הנאמנים לאימאם, ובכך החלה למעשה מלחמת האזרחים בתימן. ב־17 באוקטובר 1962 שידר בדר נאום לאומה התימנית ובו הודיע שניצל ונותר בחיים ופנה לכל הנאמנים למסורת של תימן להצטרף למאבק נגד המורדים.

המעורבות המצרית: מקורות הנפט קרצו

הקצינים הזוטרים בראשותו של עבדאללה סלאל, שתפסו את השלטון בצנעא, לא ידעו כלל כיצד לנהל את המדינה ואיך לקיים בידיהם את השלטון. מנגנון הניהול הישן התפרר, הצבא התימני שמנה כ־20 אלף איש התפזר, איש לא שילם מסים, ועד מהרה קופת המדינה התרוקנה. בצר להם פנו השליטים החדשים, ששלטו רק בשלוש הערים הראשיות - צנעא, תעזי וחודידה - אל אבותיהם האידיאולוגיים, המצרים, וביקשו את עזרתם. אלה נענו מיד וברצון, וכדי לדכא את מאמצי המלוכנים להתארגן הפציץ חיל

בראשית שנות ה־60 הביא צירוף אינטרסים להתערבותה של ישראל במלחמת האזרחים בתימן | הרצון להשיג פרצה בחומת ההתנכרות הערבית, שיט חופשי במצרי באב אל־מנדב וריתוק הצבא המצרי שלחם לצד הרפובליקאים, כך שלא יהיה מסוגל לפתוח במלחמה נגד ישראל, הוביל להחלטה לסייע לכוחות המלוכנים | כך באו לעולם מבצעי "רוטב" (בהמשך מבצעי "דורבן") של המוסד ושל חיל האוויר, שבמסגרתם הוצנחו למלוכנים מאות ארגזי ציוד ותחמושת

שמעון אביבי | ד"ר, חוקר העדה הדרוזית; shimon_avivi@hotmail.com

בנו, יורש העצר בדר, נשבה בקסמו של שליט מצרים גמאל עבד אל־נאצר, והמפגש עם אישיותו הכריזמטית ושמיעת דעותיו עשו עליו רושם רב. באפריל 1959 נסע האימאם אחמד החולה לרי־פוי באיטליה ומינה את בדר לממלא מקומו. בדר קיווה שאביו לא יחזור לעולם מנסיעה זו וניגש לממש את שאיפתו לקדמה. הוא ביצע שינויים מרחיקי לכת בממשל ובמנהל הציבורי, אך גישתו הליברלית פורשה כחולשה, ועד מהרה פשטה תסיסה במדינה, והחלו מרידות בערים הרא־שיות. האימאם אחמד חזר לתימן, השליט סדר ביד ברזל, והמרד דעך.

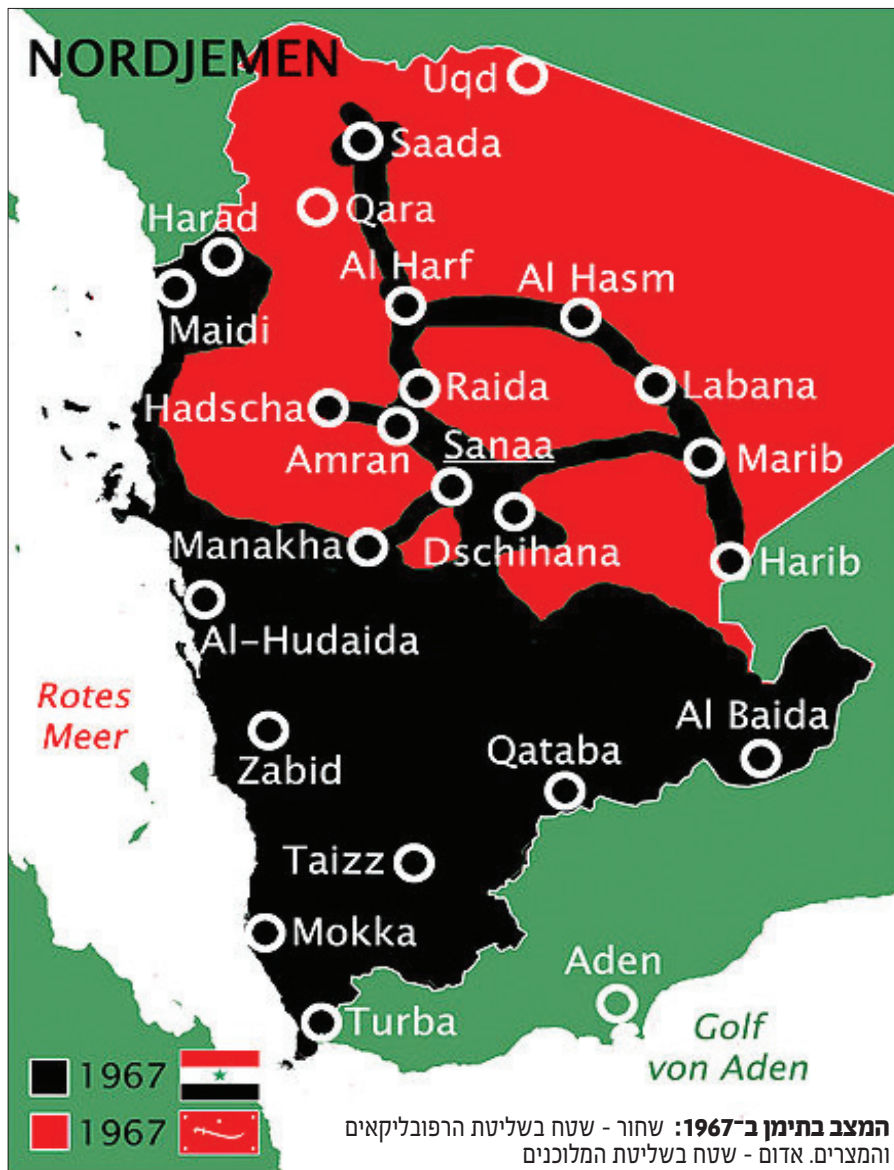
בשעה 20:45 הגיע מברק מהארץ המאשר שההצנחה תבוצע בשעה 21:00. בהתאם לכך יריתי בשעה 21:00 רקטה ירוקה, אות להדלקת המדורות. אלה הובערו במהירות, וה־T נראה כמחזה מרשים. כעבור חמש דקות נשמע קול ממערב, קול שהלך וגבר. מטוס הגיע מעל שטח ההצנחה, הדליק את אורותיו וסימן שקלט את מכשירי הביות. הראות הייתה טובה, רק 2/8 של עננים ורוח קלה נשבה ממזרח. המטוס נעלם בסיבוב רחב ושוב הופיע מעל ה־T כשדלתות ההצנחה פתוחות. עוד סיבוב ועוד הנמכה, ואז יצאו הארגזים בזה אחר זה ונחתו כ־15 מ' ממרכז ה־T וכ־30 מ' לאורכו. כל המצנחים נפתחו, ו־17 ארגזים נחתו בשלום. המטוס עשה סיבוב אחרון מעל שטח ההצנחה והתרחק בדרכו הביתה. שיח' זקן שנכח בהצנחה הדרמטית אמר: 'באלוהים! אנחנו כל כך חזקים, שנכבוש לא רק את צנעא, אלא גם את עדן!' כך תיאר בריטי שפעל בתימן מטעם המוסד, את אחד ממבצעי הצנחת הנשק לטובת המלוכנים בתימן, שבצע חיל האוויר הישראלי ב־1964.

רקע: השליט חמק מהארמון

עד 1962 שלט בתימן האימאם אחמד, שנקט יד תקיפה ואכזרית כלפי חמישה מיליון נתינים, ולא היסס לערוף בחרב את ראשיהם של נידונים למוות בכיכר השוק. הניסיונות הכושלים להתנ־קש בחייו של האימאם, שחזרו ונשנו, הגבירו עוד יותר את אכזריותו. הוא גם עשה כל שביכולתו כדי לשמור על בידודה של תימן מהעולם החיצון.

ראשי ההפיכה בתימן באוקטובר 1962. במרכז: עבדאללה סלאל, שמונה לנשיא

שבוע לאחר מות האימאם עלו כמה טנקים על תחנת השידור ועל ארמון האימאם בעיר הבירה צנעא, ולאחר קרב תפסו כמה קושרים את השלטון, הודיעו על מותו של בדר והכריזו על הקמת הרפובליקה של תימן. אלא שבניגוד להערכתם, בדר לא נהרג תחת הריסות ארמונו

האוויר המצרי את בסיסיהם בצפון המדינה כבר באוקטובר 1962. מיקומה הגיאוגרפי של תימן, השלטת על הכניסה הדרומית לים סוף, קרץ למצרים. השפעה ושלטון בטימן עשויות היו להביאה לעמדה רבת כוח גם כלפי סעודיה ונסיכויות המפרץ הפרסי, מקורות הנפט והעושר של העולם הערבי. כדי להקנות חוקיות כלשהי למעורבות המצרים בתימן נחתם בנובמבר 1962 הסכם הגנה לחמש שנים בין ממשלתו של סלאל לבין ממשלת מצרים, והוקמה מפקדה מצרית-תימנית משותפת. סיוע צבאי רב החל לזרום ממצרים לתימן, ובסוף 1962 היו בתימן 20 אלף חיילים מצרים. אלה שקעו והלכו יותר ויותר במאמץ המלחמתי ועד מהרה מצאו את עצמם נושאים לבדם באחריות למלחמה בכל החזיתות. מלאי מצרכי המזון בתימן אזל חיש מהר, ומצרים נאלצה לייצא לתימן מזון ומוצרים אחרים. כדי לבצע חלוקה מסדרת של המצרכים נאלצו המצרים למנות פקידים משלהם בעמדות אזרחיות שונות במקום פקידים תימנים חסרי מעש ויכולת. ככל שגדלה המעורבות המצרית בתימן כך גברה התנגדות התימנים להם ולא לה שהביאום לתימן.

מיקומה הגיאוגרפי של תימן, השלטת על הכניסה הדרומית לים סוף, קרץ למצרים. השפעה ושלטון בטימן עשויות היו להביאה לעמדה רבת כוח גם כלפי סעודיה ונסיכויות המפרץ הפרסי. בנובמבר 1962 נחתם הסכם הגנה לחמש שנים בין ממשלתו של סלאל לבין ממשלת מצרים

המעורבות הישראלית: לרתק את הצבא המצרי

בחיפושה המתמידים אחרי פרצות בחומות ההתנכרות הערבית כלפיה הייתה האפשרות להקים ולפתח קשר ישיר עם המלוכנים בתימן במסגרת מטרותיה של ישראל. יתר על כן, הייתה קיימת ההכרה שבהשגת שיט חופשי במצרי טיראן בכניסה למפרץ אילת (כתוצאה ממלחמת סיני ב-1956) נפתר רק חלק מבעיות ביטחון השיט של ישראל, ואילו החלק האחר נמצא במצרי באב אל-מנדב בכניסה לים סוף. לישראל

בתימן וריתוקו של הצבא המצרי בארץ זו תרמו לשבירת החזית הערבית המאוחדת נגד ישראל, וכך הלך וגדל הקרע בין מצרים לבין סעודיה וירדן. הנטל הצבאי, הקורבנות שהקריב הצבא המצרי בתימן והנטל הכלכלי שהתבטא במחסור במצרכים רבים בשוק במצרים משום שנשלחו לתימן השפיעו ישירות על מוראל אזרחי מצרים. התעוררה שם תסיסה שטמנה בחובה אפשרות לסילוק המשטר של גמאל עבד אל-נאצר ולהקמת משטר מותן יותר במקומו.

בקשת הסיוע: פגישה עם גולדה

באביב 1963 ניסה הצבא המצרי, בפקודו של הרמטכ"ל עבד אל-חכים עאמר, להשיג הכרעה

היה חשוב שגורם ידידותי תימני ישלוט על מצרים אלה לשם הבטחת ביטחון השיט שלה. למרות השקט שהשתרר בגבולה עם מצרים הייתה בישראל ודאות שהתנגשות צבאית נוספת עם מצרים היא בלתי נמנעת. המעורבות של מצרים לצד הרפובליקאים בתימן העמידה את ישראל באופן טבעי לצד המלוכנים. עם הסתבכותם הגדלה והולכת של כוחות הצבא המצרי בתימן, הלכה והתבססה בצה"ל ההשקפה שכל עוד מרותקים כוחות אלה בתימן, לא תהיה מצרים מסוגלת לפתוח במלחמה נגד ישראל. כל תרומה ישראלית להמשך ריתוקו של הצבא המצרי בתימן נתפסה כתרומה להחלשתו ולדחיית ההתנגשות הצבאית עם מצרים. אי-יכולתה של מצרים להשיג הכרעה מהירה

מישראל, וכי הוא מבקש שהבריטי ישוחח על כך עם הישראלים. התשובה נמסרה לחבר הפרלמנט, וזה נפגש עם הנספח הצבאי של צה"ל בלונדון דן חירם והציע לשגר לישראל שני קולונלים בריטיים כדימוס הפועלים בתימן לשם קידום מבצעי העברת נשק מישראל לתימן.

ההצעה למבצע: אספקה והשפעה פסיכולוגית

ב-20 בפברואר 1964 הגיעו שני הקולונלים ארצה ונתקבלו על ידי אנשי המוסד. בשיחת הפתיחה עמם הצהירו השניים שהם פועלים בתימן כאנשים פרטיים והם לא מייצגים את ממשלת בריטניה ואף לא אחד משירותי המודיעין הבריטיים. הם סיפרו שכדי לסייע למלכוננים בתימן הם גייסו קבוצה של כ-30 שכירי חרב מן. הם סיפקו למלכוננים נשק וציוד ועזרו להם במלחמת ההטרדה שניהלו נגד הצבא המצרי. הם באו לבקש את סיועה של ישראל למלכוננים בהניחם שיש לה עניין בריתות הצבא המצרי לתימן ובהתשת. לדבריהם, רוב כוחות המלכוננים בתימן קיבלו אספקת נשק באופן סביר, אך כוחותיו של הנסיך עבדאללה בן חסן, שפעלו במרחק של כ-30 ק"מ מעיר הבירה צנעא, ואשר נועדו להטריד את הכוחות המצריים והרפובליקניים באזור זה, סובלים ממחסור חמור בנשק ובתחמושת. הדרך היעילה היחידה שנראית להם לשיפור המצב שם היא להצניח להם את הציוד הדרוש. היות שפעולת ההצנחה יכולה להתבצע רק מבסיס שמאפשר טיסה ישירה הלך וחזור ללא חניית ביניים לצורכי תדלוק, ועם צוות מאומן היטב הן בטיסה הן בהצנחה, הרי שרק חיל האוויר הישראלי יכול לבצע זאת. בקשתם הייתה שחיל האוויר יצניח כמות של נשק ותחמושת לכוחות המלכוננים שבקרבת צנעא. לדעתי תם אפילו פעולת הצנחה חד-פעמית תשפיע על המצב באזור הן על ידי האספקה עצמה והן על ידי ההשפעה הפסיכולוגית שתהיה לה על התימונים. הקולונלים הגישו רשימה של הציוד המבוקש, תיאור מקום ההצנחה, מפות האזור ודו"ח מודיעין על ההתרששויות בשטח בחודש האחרון.

המבצע יוצא לדרך: צמודים למכשיר הקשר

ראש המוסד מאיר עמית קיבל את אישורו של ראש הממשלה לוי אשכול לקידום המבצע, והמוסד מסר לשני הקולונלים את התשובה הבאה: מוכנים לספק את מרבית הנשק והתחמושת המבוקשים; מוכנים לאשר את השימוש בשטח מדינת ישראל כבסיס אספקה למלכוננים בתימן; מוכנים לבצע מטס הצנחה אחד גם ללא

נציגי ישראל הביעו את נכונותה של המדינה לסייע למלכוננים בתימן, להעביר להם מידע ולספק להם נשק. אל-חרסי הצהיר בשם האימאם בדר שאם אכן ייווצר שיתוף פעולה של ממש בין המלכוננים לבין ישראל, מתחייב האימאם להכיר בישראל מיד לאחר צאת המצרים מתימן והחזרת שליטתו המלאה על ארצו

על הקשיים שבהם נתקלים המלכוננים בהעברת נשק מאירופה לתימן. לדבריהם נתקבלו אצלם שני משלוחי נשק שנשלחו מאירופה דרך ג'יבוטי, ואילו משלוח שלישי ובו 1,600 רובים עוכב על ידי השלטונות הצרפתיים שם. המלכוננים אף נכשלו בניסיון להשיג ספינת דיג שתקלוט נשק מאונייה בלב ים ותביאו לחופי תימן, ופנייתם לסעודיה שתקצה להם מקום בחוף הסעודי לריקת נשק נדחתה בלאו מוחלט.

עבד א-רחמן סיפר שנפגש עם חבר פרלמנט בריטי, וזה שאלו האם לדעתו יהיה האימאם מוכן לקבל נשק מישראל. הרצוג יעץ לו להשיב שהאימאם יסכים לקבל נשק מכל גורם, אפילו

רשימת הנשק והתחמושת שהוצנחו בתימן ב-14 ההצנחות

כלי נשק

תותחים נגד מטוסים 20 מ"מ - 2 רובים 0.303 אינטש - 1,526 רובים 7.92 מ"מ - 40 מקלעי ברן 0.303 - 118 מקלעי בראונינג 0.300 - 8 תת-מקלעי סטן 9 מ"מ - 20 בזוקות - 20 אקדחים - 23 מוקשים נגד טנקים - 672 מוקשים נגד אדם - 100

תחמושת

כדורים 0.303 אינטש - 597,632 כדורים 7.92 מ"מ - 182,355 כדורים 0.5 אינטש - 20,000 כדורים 9 מ"מ - 7,450 כדורים 0.38 אינטש - 2,500 כדורים 20 מ"מ - 1,516 פגזים נגד טנקים 57 מ"מ - 72 פצצות מרגמה 81 מ"מ - 150 פצצות בזוקה - 400

אמצעי חבלה

אצבעות חבלה - 9,700 פתיל ביטחון - 3,100 מ' מצת חבלה רוסי - 319 נפץ חבלה - 304 מאיץ חבלה - 500 פתיל רועם - 400 מ' טן פלסטי - 20 ק"ג עפרונות שהיה - 30 מנגנוני השהיה מכניים - 10

צבאית. כוחותיו הצליחו לכבוש שטחים שונים במתקפה כללית ולפגוע קשה בדרכי השיירות של המלכוננים, אך ההכרעה המבוקשת לא הושגה. עד יוני 1963 הפסידו המצרים את מרבית הישגיהם, וכוחות המלכוננים החלו להדק את הטבעת על הבירה צנעא, אולם לא הייתה להם יכולת לכבוש אותה. הם חיפשו מקורות לאספקת נשק וכך הגיעו, הן ישירות והן באמצעות מתווכים זרים, לבקש סיוע מישראל.

האימאם בדר שלח לאירופה את נציגו יחיא אל-חרסי כדי להקים קשר עם ישראל ולבקש את סיועה למלכוננים בתימן. הקשר הוקם באמצעות מתווך אנגלי, וב-10 בדצמבר 1963 קוימה עמו פגישה בהשתתפות יעקב הרצוג, מנכ"ל משרד החוץ דאז, ונציגים ישראלים נוספים. לאחר ששמע מאל-חרסי את בקשתו של האימאם בדר לקבל סיוע מישראל, הציע לו הרצוג לבוא לביקור בארץ כדי לדון עם הגורמים המוסמכים בכל בקשותיו. אל-חרסי נענה מיד להזמנה וב-20 בדצמבר 1963 הגיע בטיסה ארצה, נפגש עם אישים שונים ואף נתקבל לשיחה עם שרת החוץ גולדה מאיר. נציגי ישראל הביעו בשיחות עמו את נכונותה של המדינה לסייע למלכוננים בתימן בשטח המדיני וההסברתי בחו"ל, להעביר למלכוננים מידע על תנועות הצבא המצרי ולספק להם נשק כגון רובים, מקלעים, בזוקות, תותחי נ"מ, חומרי נפץ ותחמושת. אל-חרסי הצהיר בשם האימאם בדר שאם אכן ייווצר שיתוף פעולה של ממש בין המלכוננים לבין ישראל, מתחייב האימאם להכיר בישראל מיד לאחר צאת המצרים מתימן והחזרת שליטתו המלאה על ארצו. בינתיים התעורר בארץ ויכוח בין המוסד לבין משרד החוץ בשאלה מיהו הגורם הישראלי שצריך להיות אחראי לקשרים עם המלכוננים בתימן. בדיון בהשתתפות מנכ"ל משרד החוץ, מזכיר ראש הממשלה ונציגי המוסד הוחלט שהטיפול במבצע כולו יועבר לידי המוסד מכיוון שמדר בר במבצע חשאי המחייב מיומנות בפעילות חשאית.

המבצע עובר למוסד: קשרים דרך הבריטים

בפברואר 1964 חזר אל-חרסי לאירופה, והקשר עמו הועבר מיעקב הרצוג לנציג המוסד. אל-חרסי הביא לפגישה את הנסיך עבד א-רחמן יחיא, דודו של האימאם בדר, ומסר מכתב, שלדבריו נכתב על ידי האימאם בדר, ש"מסמין את הנסיך יחיא אל-חרסי, שר המדינה לענייני הארמון המלכותי, לקבל את הסיוע הכספי [...] ובעתיד הוא יהיה נציגו". כמו כן סיפרו השניים שהנסיך עבד א-רחמן ישמש ראש נציגות המלכוננים שאמורה להיפתח באירופה. עוד סיפרו

האימאם בדר מחוץ
למפקדתו בג'בל ש'דה

הסדרת תיעוד זר למטוס ולאנשי הצוות; מבק־
שים לקבל מידע על תימן בכלל ועל הצבא המצרי
בתימן בפרט; המשך הקשר עמם יקיים על ידי
איש המוסד ולא על ידי הנספח הצבאי.
בדיון שקיים המוסד עם חמ"ן ועם חיל האוויר
הוחלט לבצע הצנחה אחת על ידי מטוס מסוג
סטרטוקרוזר שיכול להצניח כחמישה טונות
ציוד. שם הקוד שנבקע למבצע היה "רוטב".

לקראת ההצנחה שנבקעה לסוף מארס 1964
שוגרו לעדן איש המוסד שמונה למפקד המבצע,
אלחוטן של המוסד, קמ"ן של חיל האוויר ונציג
הקבוצה הבריטית. ב־18 במארס המריאה הח־
בורה מעדן במטוס DC-3 שחבר הבריטי ונחתה
בעיירה נקוב אשר בנסיכות ביהאן. נקוב הייתה
הבסיס לסיוע למלוכנים בתימן, וממנה יצאו
שיירות גמלים עם ציוד לאזורים שונים בארץ זו.
מטה שכירי החרב שכן בבית בן שתי קומות בנ־
קוב והוא שימש תחנת מעבר ומרכז קשר באל־
חוט דיבור עם כוחות המלוכנים הפועלים בשטח
תימן. בבסיס הזה שבנקוב התמקמה המשלחת
הישראלית. איש קשר בריטי, שעמד לצאת עם
שיירה לשטח ההצנחה, קיבל מידי נציג חיל

האוויר זוג מכשירי ביות למטוס, ומפקד המבצע
מסר לו אחד ממכשירי הקשר שלו, כדי שיוכלו
לקיים ביניהם תקשורת תוך כדי תנועתו לאזור
ההצנחה. מועד ההצנחה נקבע ל־31 במארס
1964. רתוקים למכשירי הקשר בנקוב הקשיבו
אנשי המוסד לדיווח מן השטח ושמעו בהקלה
את קריאת ההתפעלות של האלחוטן: "Here it
comes right on the noise".

בהצנחה זו הועברו לידי התימנים 180 רובים
0.303 אינטש, 42 אלף כדורים 7.92 מ"מ, 28

אלף כדורים 0.303 ו־72 פגזים נגד טנקים 57
מ"מ.

מבצעים נוספים: השיח'ים התפעלו

לאחר ההצנחה המוצלחת חזרו אנשי המוסד
לארץ. בפגישת הסיכום עם נציג הקבוצה הברי־
טית נמסר שהמלוכנים שאבו עידוד רב מן הנשק
והתחמושת שהוצנחו אליהם וביקשו להמשיך
במבצעי ההצנחה. אך האימאם בדר ביקש שה־

פעם תתבצע ההצנחה ליד מטהו כדי שכל ראשי
השבטים והשיח'ים הנאמנים לו יוכלו להתפעל
מהמבצע. הוצע לערוך הצנחה נוספת והפעם
בג'בל קרה, בסמוך למפקדתו של האימאם בדר.
ראש המוסד אישר את ההצעה, והוחלט לבצע
את ההצנחה הנוספת לקראת סוף מאי 1964.
ראש הממשלה אישר גם את מבצע ההצנחה הזה,
וב־26 במאי בוצעה ההצנחה השנייה. למרות
החשש המוקדם שחלק מהציוד לא יגיע ליעדו
בגלל תנאי ההצנחה הקשים (פסגת הר שטוחה
באורך וברוחב של עשרות מטרים בלבד המו־
קפת כולה במדרונות תלולים), הייתה להצנחה
השנייה הצלחה, וכל ארגוני הנשק הגיעו ליעדם.
התלהבות הנוכחים בהצנחה הייתה רבה, והדבר
בא לידי ביטוי בתיאורו של הבריטי המצוטט
בראש מאמר זה.

מבצעי "רוטב", שכונו מאוחר יותר מבצעי "דור־
בן", נמשכו עד 5 במאי 1966, מועד שבו בוצעה
ההצנחה האחרונה. בסך הכול בוצעו 14 טיסות
הצנחה של ציוד, נשק, תחמושת, מזון ותרופות
למלוכנים בתימן, בשיטות פעולה הדוק עם קבר־
צת שכירי החרב הבריטים.

במאי 1966, מיד לאחר ההצנחה ה־14, דרשה
בריטניה מישראל שתפסיק לשלח אזרחים
בריטים במבצעים אלה. אף שמשמעות קבלתה
של הדרישה הבריטית הייתה הפסקת ההצנחות,
החליטה ישראל להיענות לה. הודעה ישראלית
זו, שנתקבלה בסיפוק על ידי הבריטים, הביאה
לסיימם של מבצעי ההצנחה, ובכך חדלה אספ־
קת הרוטב לסלסל התימני. ☒

הערכתו של אהרון יריב

אלוף (במיל') אהרון יריב שימש בתפקיד סגן ראש אמ"ן וראש אמ"ן בתקופת מבצעי "רוטב" ו"דורבן".
בראיון שהתקיים עמו ב־1983, בעת שכיהן בתפקיד ראש המכון ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת
תל אביב, הוא חיזוה את דעתו על המבצעים וטען שהסיוע שהגשנו למלוכנים בתימן תרם לנושך הע־
מידה שלהם נגד הצבא המצרי. יריב אמר שהוא זוכר היטב שבמהלך המלחמה בתימן היו המלוכנים
במצבים קריטיים, והצנחת הציוד במצבים אלה גרמה להעלאת המוראל אצלם. להערכתו, אילו לא היינו
נותנים במצבים קריטיים אלה את זריקת העידוד, ייתכן שהמערך המלוכני היה מתפרק.
הסיוע שהגשנו להם תרם לריתוק הצבא המצרי לתימן, וכך התאפשר לישראל יותר חופש פעולה. הערכת
אמ"ן באותן שנים הייתה שכל עוד הצבא המצרי לוחם בתימן - לא ייצאו המצרים למתקפה כללית יזו־
מה נגד ישראל. אומנם לא הצלחנו לרתק חלק ניכר של כוחות הצבא המצרי לתימן כאשר נאצר החליט
להעבירם לחזית הישראלית, אך במהלכו במאי 1967 הוא הפתיע לא רק את ישראל אלא אף את הצבא
המצרי. לאור הניסיון שצבר הצבא המצרי בתימן החליט הפיקוד המצרי על ארגון מחדש של הצבא ועל
יישום הלקחים של המלחמה בתימן. החלטתו של נאצר לפתוח במאבק נגד ישראל תפסה את הצבא
המצרי באמצע הארגון מחדש, וזכורה לאלוף יריב האנדרלמוסיה ששררה בקרב היחידות המצריות
שהוכנסו לסיני.

לדבריו, המעורבות הישראלית בתימן הייתה מוצדקת ומחויבת המציאות, ואם נבחן את ההישגים מול
ההשקעות הרי שהעניין היה כדאי. בהתאם לנסיבות הפקנו את מלוא התועלת שניתן היה להפיק והוכח־
נו לאויבינו ואף לעצמנו שאנו גורם מורגש באזור. מתווספים לכך, כמובן, ההישגים המודיעיניים: במשך
תקופת המלחמה בתימן השגנו ידיעות ממקורות טובים לא רק על הצבא המצרי בתימן ועל מהלך מלח־
מתו, אלא גם על ההתפתחויות בדרום חצי האי ערב.